

‘Onder de Boschboom’

DENKEND AAN MIJN KINDERJAREN

Denkend aan mijn kinderjaren

Aan de dagen van mijn jeugd

't Is mij of 't slechts dromen waren

Dromen vol geluk en vreugd

Nooit verdriet, steeds zonder zorgen

Zag vervuld mijn kleinste bēe

Fris en vrolijk iedere morgen

In ons hutje aan de zee ...

Dit is het begin van de oudste versie van ‘Het hutje bij de zee’, een liedje dat tot ons Nederlandstalig erfgoed behoort. Een hutje bij de zee, pure nostalgie. Maar een put en Mariahuisje op de Markt zijn een heel ander verhaal! Dat heeft weinig tot niets met nostalgie te maken, ofschoon de linkse apostelen van “We zijn tegen historiserend, Anton Pieck-bouwen”, geïnspireerd door de dogma’s van de bouwpaus van onze stad, ons anders willen doen geloven. De hele discussie rondom het puthuis heeft een volledig verkeerd uitgangspunt. Het moet helemaal niet gaan om passende, eigentijdse architectuur versus een getrouwe reconstructie van wat eens was. Het moet gaan over de grote waarde van cultuurhistorie voor een historische binnenstad. Ofschoon de grondslag van historie het verslag van wat-eens-was, is en blijft, is in wezen iedere vorm en uiting van cultuurhistorie subjectief. Historici zullen dat niet graag toegeven, maar er bestaat geen 100% objectieve geschiedschrijving. Alle geschiedenis-schrijving is namelijk geen waarheidsgetrouwe reconstructie van gebeurtenissen, maar een interpretatie daarvan. Waaraan door boeiende schrijvers als bijvoorbeeld een Geert Mak en Herman Pleij een persoonlijke beleving wordt toegevoegd. En in die richting moet de puthuis-discussie gaan. Namelijk, wat kunnen we aan het geschiedenisverhaal van ’s-Hertogenbosch toevoegen? Dat kan een prachtverhaal worden: hier, precies op deze plek bevond zich de letterlijke, fysieke levensbron van het middeleeuwse ’s-Hertogenbosch, beschermd door het beeld van de oermoeder, als figuurlijke bron van alle leven. Ook, of juist óók de moderne mens heeft grote behoefte aan prachtige geschiedenisverhalen, waarmee hij zich kan identificeren. Uit de Cultuurhistorische visie 2012-2029 van de Gemeente blijkt bijvoorbeeld dat 67% van de Bosschenaren geïnteresseerd is in cultuurhistorie, van wie 19% zeer geïnteresseerd. Uitgaande van de bedoeling van de Gemeente om ons erfgoed toegankelijk te maken voor meer mensen, moet de vraag vervolgens zijn: hoe kunnen we het verhaal van het puthuis en Mariahuisje het beste verbeelden, zodat er een optimale beleving van de rijke geschiedenis van ’s-Hertogenbosch ontstaat? In dat kader voel ik me zeker niet thuis in het kamp van de dogmatische modernisten. Want de moderne mens wil voor zo’n persoonlijke beleving iets meer zien en voelen, dan een nauwelijks iets zeggend stratenpatroon, dat met de voeten getreden wordt (zie de Leuvense Poort in de Hinthamerstraat) of een nietszeggend modern bouwsel, dat alleen maar detoneert met de omgeving. Zie als voorbeeld van zo’n geslaagd verhaal de grote interesse en waardering voor Dieske op het Herman Moerkerkplein, die dankzij het kunstenaarsechtpaar JeanMarianne Bremers en Peter-Jan van der Heijden inmiddels tot het Bossche erfgoed behoort. Cultuurhistorie blijft boeiend, spannend en eigentijds als men maar het juiste verhaal creëert. En dat is in onze stad helaas niet altijd het geval. In de Cultuurhistorische visie

ontbreekt bijvoorbeeld heel karakteristiek een allesomvattende visie op de historische binnenstad; iets wat in vergelijkbare steden in België, Duitsland en Engeland een doodzonde is. Een gevolg daarvan zien we weer in het GZG-plan, dat min of meer geïsoleerd ontwikkeld is: een beetje historie, een beetje publieksfunctie, een beetje winkels, een beetje wonen. Zó voorspelbaar en fantasieloos, dat het ook weinig toevoegt aan de economische waarde van de binnenstad. Een historische stad als 's-Hertogenbosch verdient en vereist een andere aanpak. Onze bouwpaus en zijn volgelingen moeten toch eens om echte inspiratie en visie vragen aan de H. Geest.

Coen Free

=====

Belangstellenden voor cultuurhistorie kunnen zich voor meer informatie wenden tot de Cultuurhistorische vereniging 'De Boschboom', secretariaat, telefoon: (073) 6446783 of www.boschboom.nl